

Latviešu rakstniekam, dzejniekam,
dramaturgam, gleznotājam un mākslas kritiķim

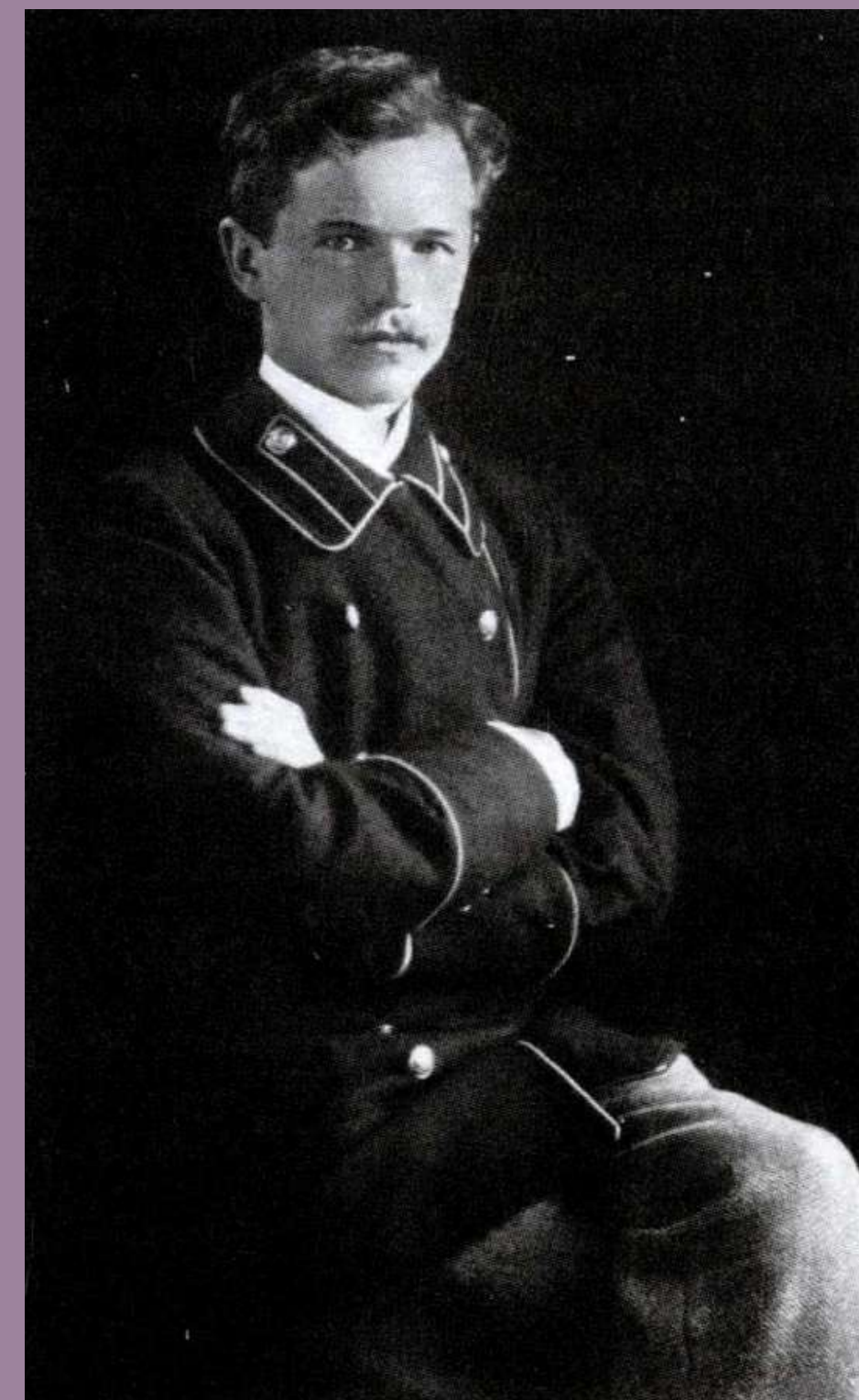
*Jānim
Jaunsudrabiņam*

145

Izcelsme

Jānis Jaunsudrabiņš dzimis 1877. gada 25. augustā Neretas pagasta "Krodziņos" kalpu ģimenē.

Pēc tēva nāves, mazā Jāņa 3 gadu vecumā, Jaunsudrabiņš ar māti pārcēlās uz "Riekstiņu" mājām pie mātes vecākiem. Tieši šīs mājas rakstnieks vēlāk kā "Mūsmājas" attēloja "Baltajā grāmatā".

Jānis Jaunsudrabiņš (1899).

Daiļrade

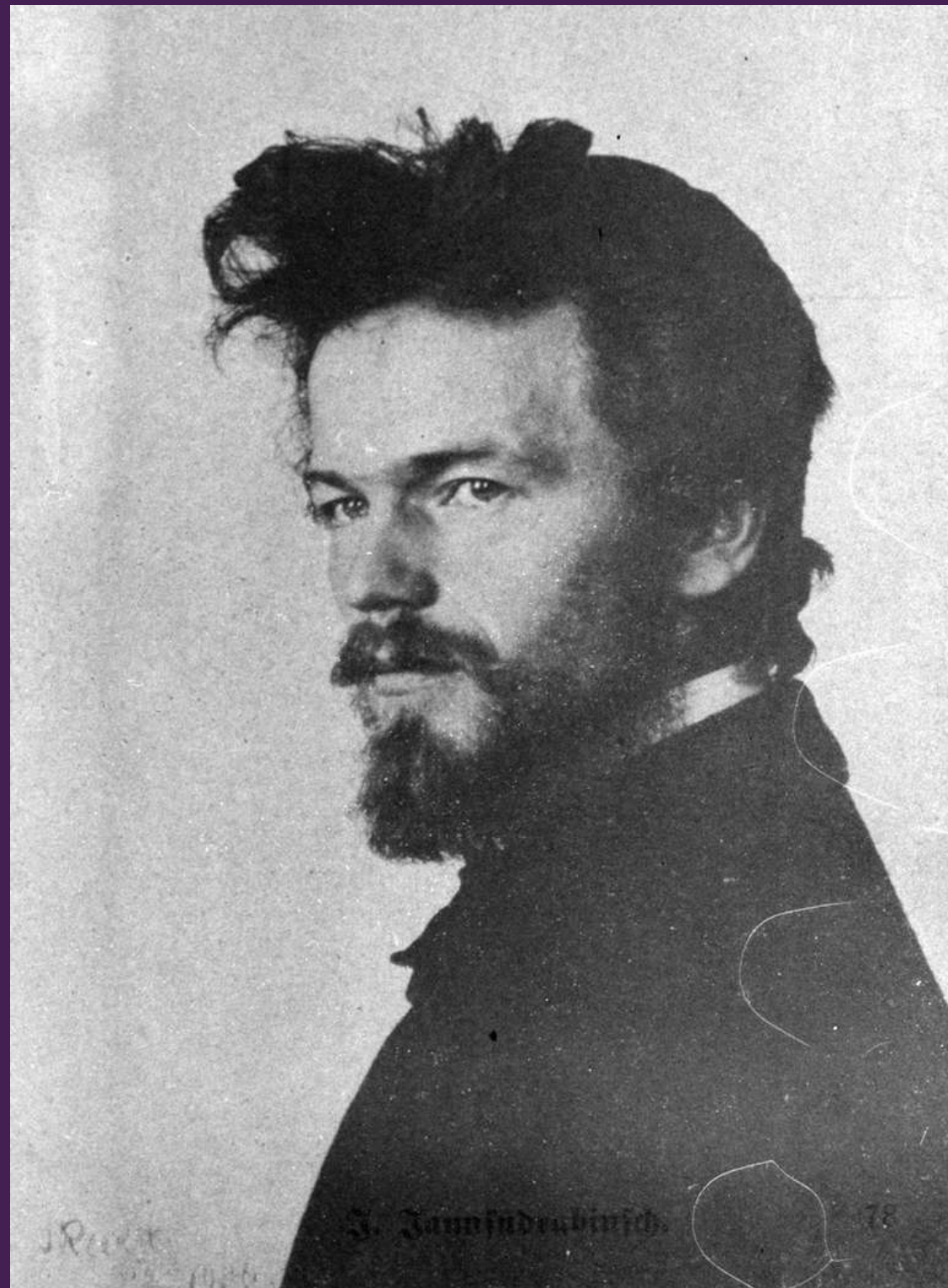
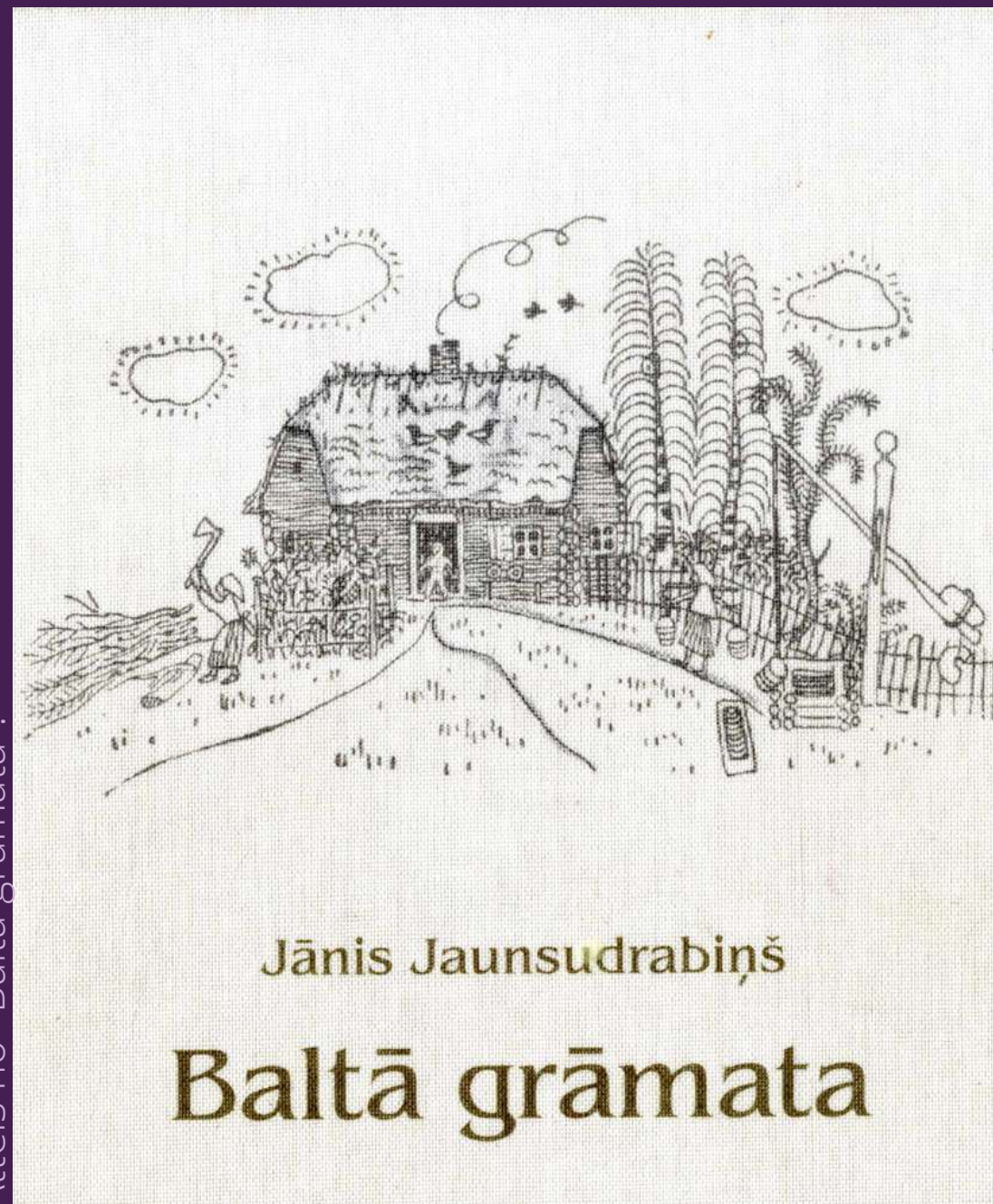

Foto no www.enciklopēdija.lv

J. Jaunsudrabiņš rakstīja kā gleznotājs – pasauli redzot un izjūtot krāsās, jo strādāja divās nozarēs – rakstniecībā un glezniecībā. Agrīnās daiļrades posmam raksturīgas impresionisma iezīmes, vēlāk vairāk savu literāro rokrakstu ievirzīja reālisma, psiholoģisma aspektā. Dzejā dominē dabas un mīlas motīvi, arī patriotiska noskaņa.

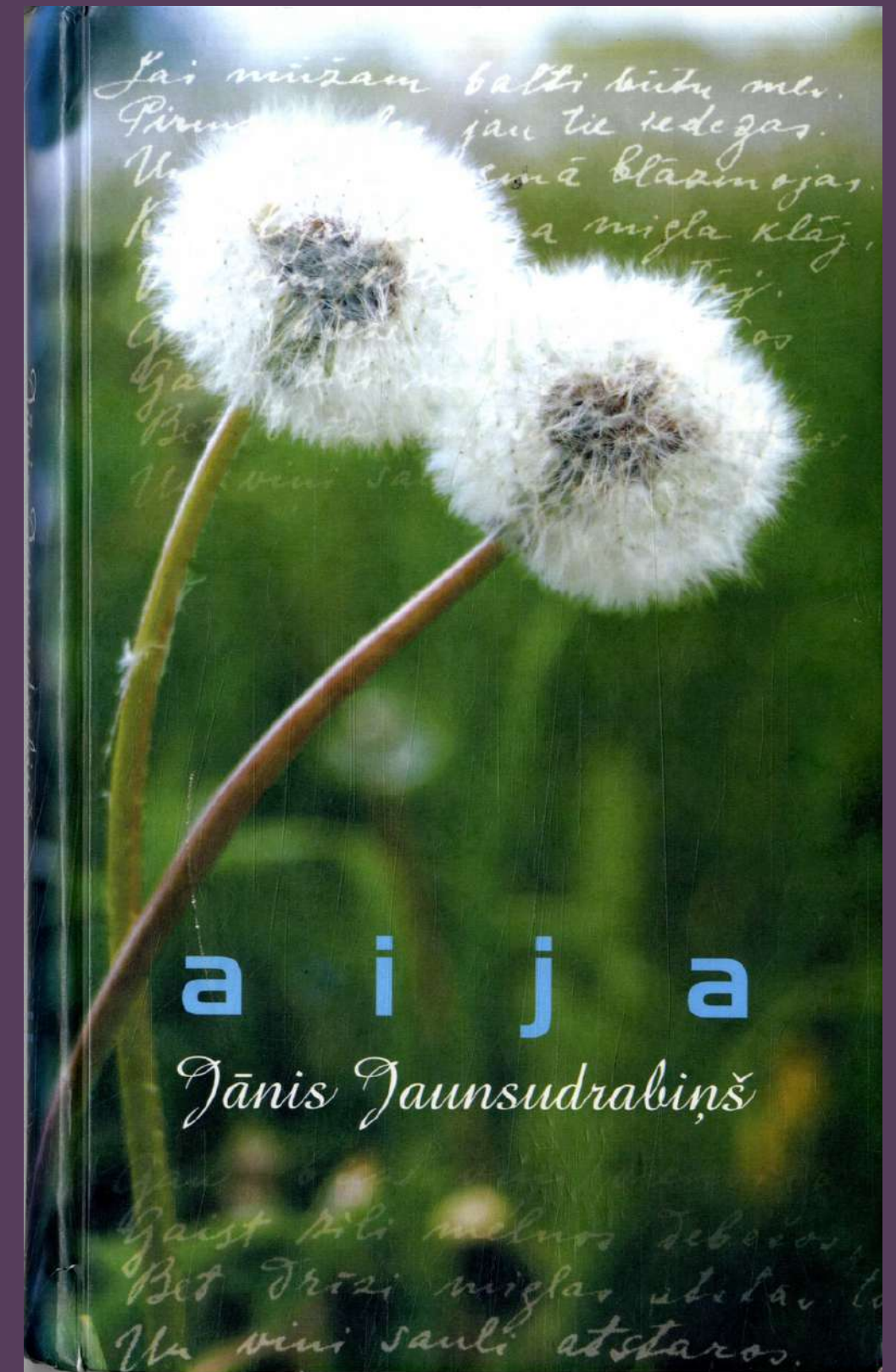
Nozīmīgākie darbi

Viens no izcilākajiem latviešu bērnu literatūras darbiem ir Jāņa Jaunsudrabiņa bērnības atmiņu tēlojums **"Baltā grāmata"** (1914–1921) ar savdabīgiem autora zīmējumiem. Mākslinieks uzskatāms par vienu no latviešu bērnu grāmatu ilustrēšanas mākslas pamatlicējiem.

Nozīmīgākie darbi

Jaunsudrabiņa romāns "Aija" mūsu kultūrā ir nozīmīgs kā viens no tiem darbiem, kuru psiholoģiskā tēlojuma kvalitātēs bez šaubīšanās drīkst ieskaitīt 20. gadsimta pirmās puses mākslinieciski vislabāko Eiropas reālistisko romānu skaitā. Tēlodams lauku cilvēkus un viņu emocionāli tikumisko vidi un intīmās kolīzijas, Jaunsudrabiņš vienlaikus ir tipisks reālists un cilvēku pārdzīvojumu un izjūtu atklājošs tēlotājs.

Attēls no grāmatas "Aija"

Literārā darbība

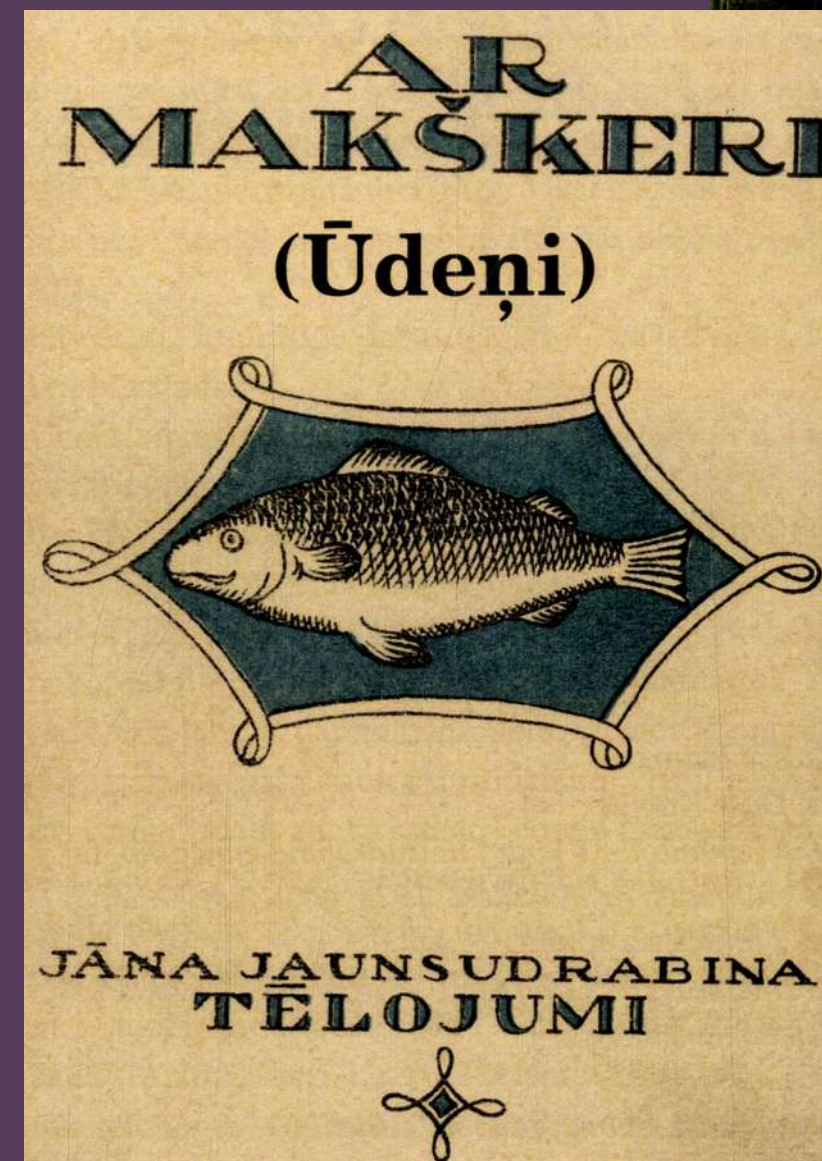
Jānis Jaunsudrabiņš ar ģimeni Pirmā pasaules kara laikā, 1915. gadā, devās bēgļu gaitās uz Ziemeļkaukāzu, kur guva daudz literāru un glezniecisku ierosmju, kas vēlāk atspoguļojās stāstu krājumos:

- "Kaukāzs" (1920)
- "Gredzens" (1921)
- romānā "Nāves deja" (1924)

Literārā darbība

Laikā no 1918. gada līdz 1936. gadam Jaunsudrabiņš sarakstījis tēlojumu krājumus:

- "Senā sēta" (1918)
- "Ar makšķeri" (1921)
- "Skolā" (1923)
- romānus "Jaunsaimnieks un velns" (1933) un "Neskaties saulē" (1936)

Jānis Jaunsudrabiņš

Ar makšķeri
(Ūdeņi)

Grāmata "Ar makšķeri"

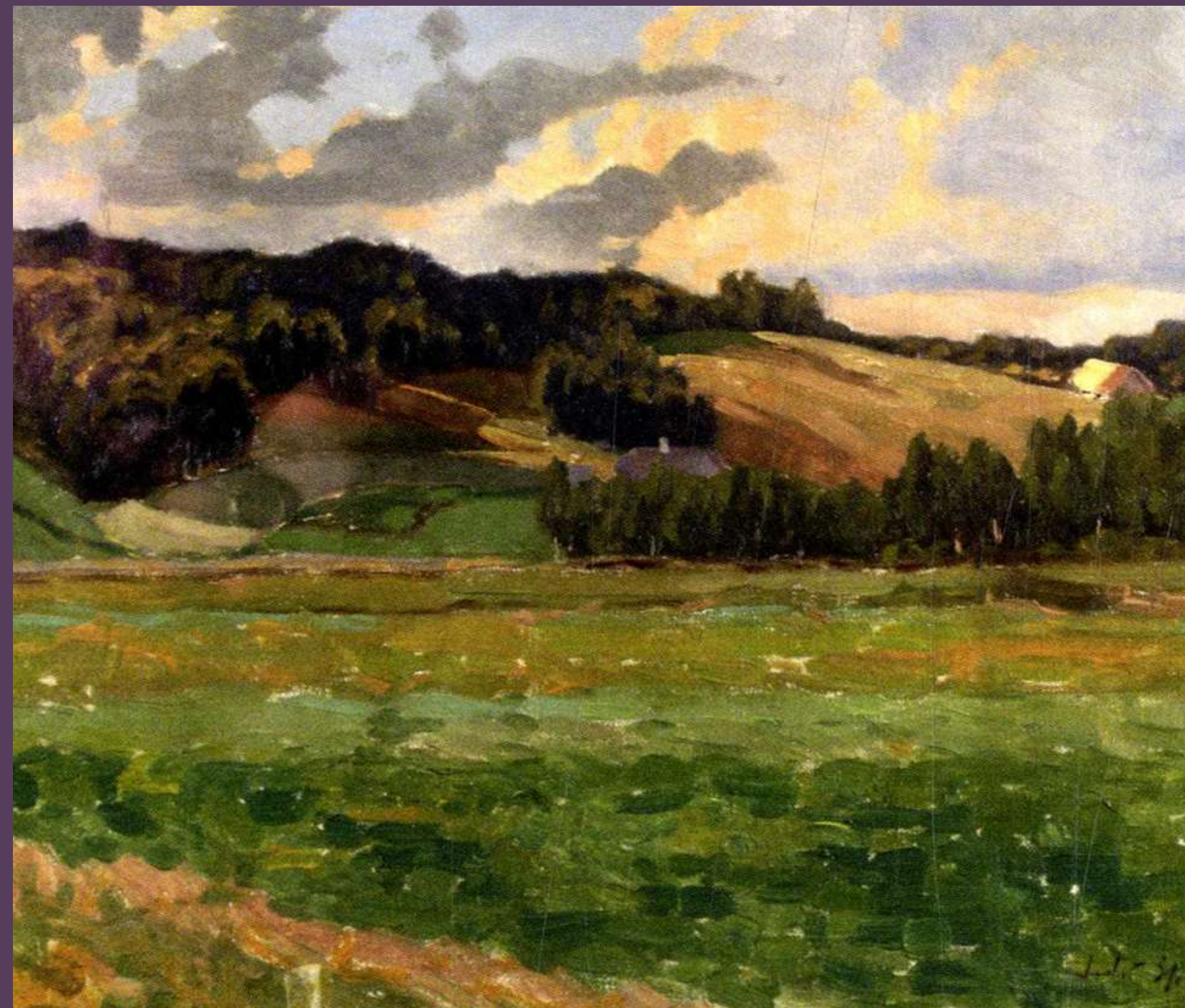
Glezniecība

Glezniecības studiju nolūkos rakstnieks ceļojis uz Franciju un Itāliju.

Gleznojis galvenokārt reālistiskas ainavas, ziedus, reizēm – portretus, zīmējis vākus daudzām savām un citu rakstnieku grāmatām.

Personālizstādes:

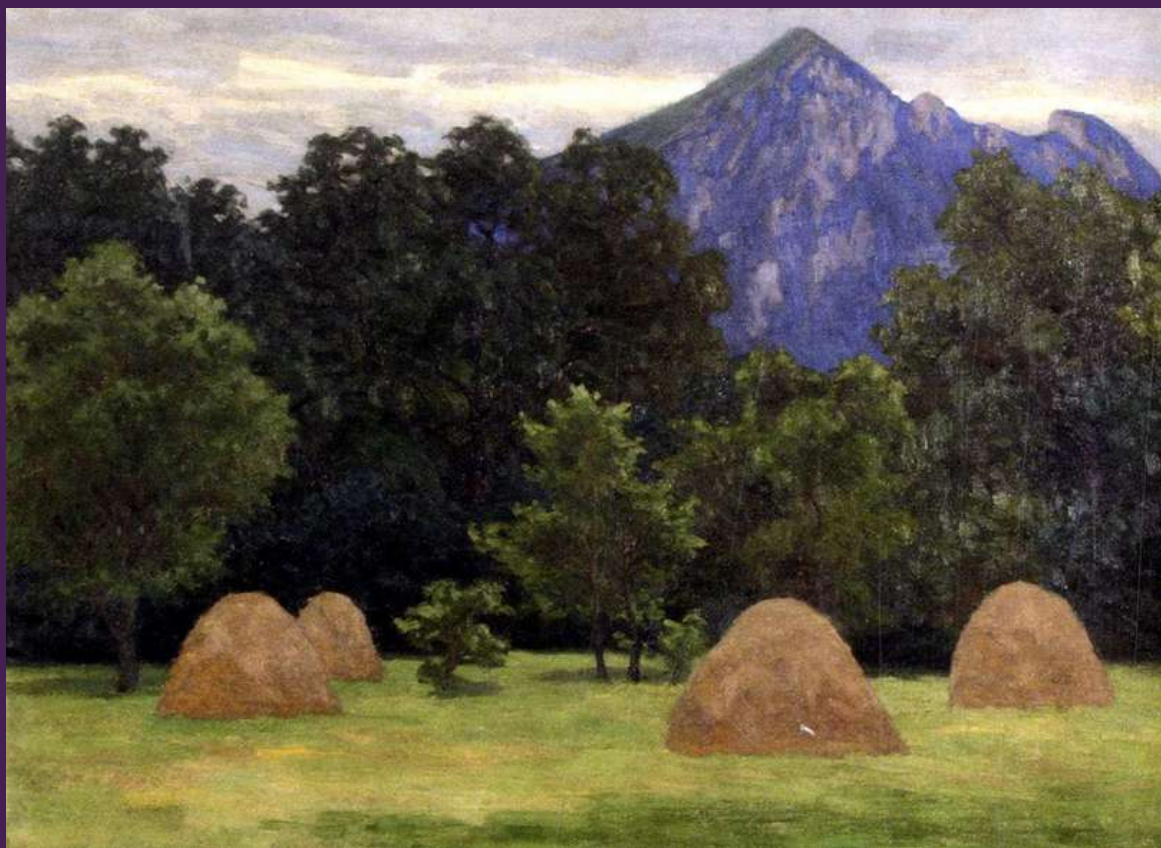
- 1916., 1917. g. – gleznu izstādes Baku, Azerbaidžānā
- 1917. g. – gleznu izstāde Pjatigorskā, Krievijā
- 1921., 1927. g. – gleznu izstādes Rīgā, Latvijā

Jānis Jaunsudrabiņš "Lauku ainava", 1931

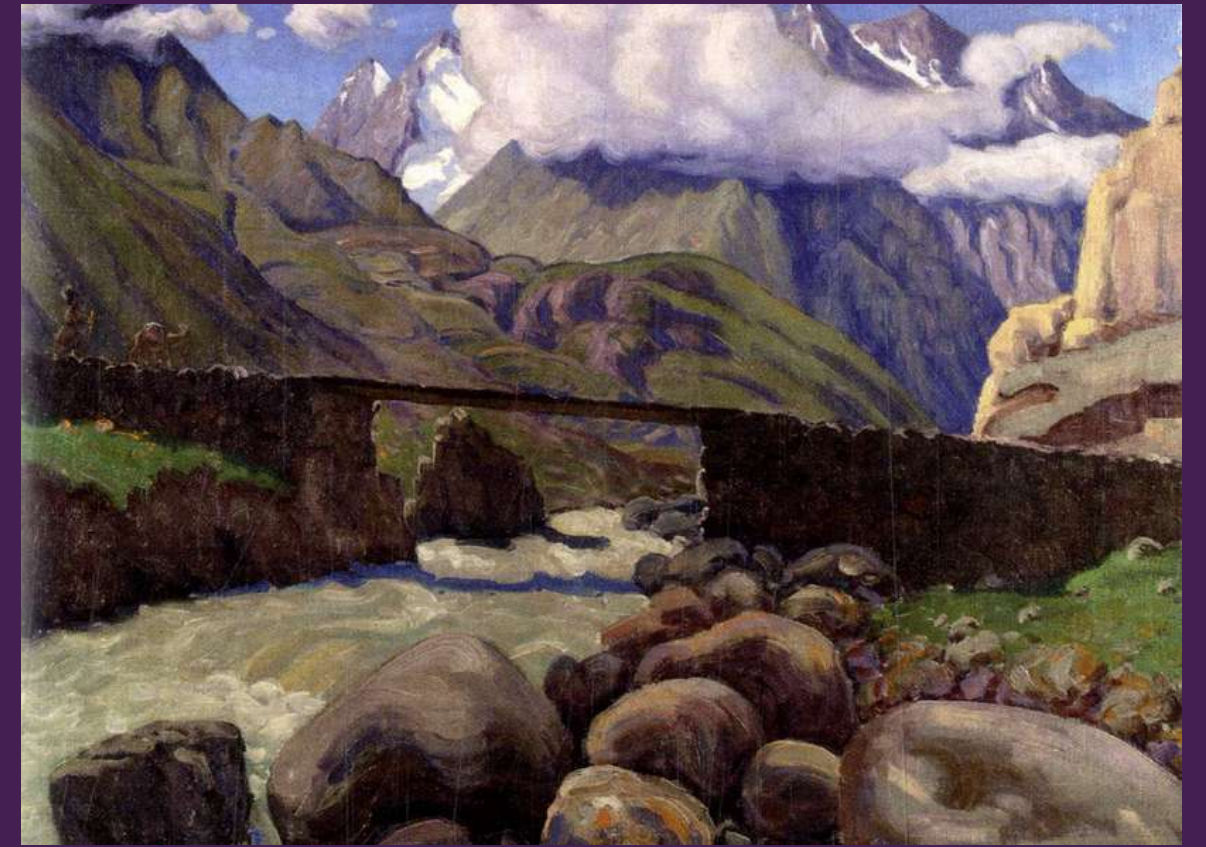
Latgale. 1936. g.

Kalnu pļava ar sienu kaudzēm. 1915.-1919. g.

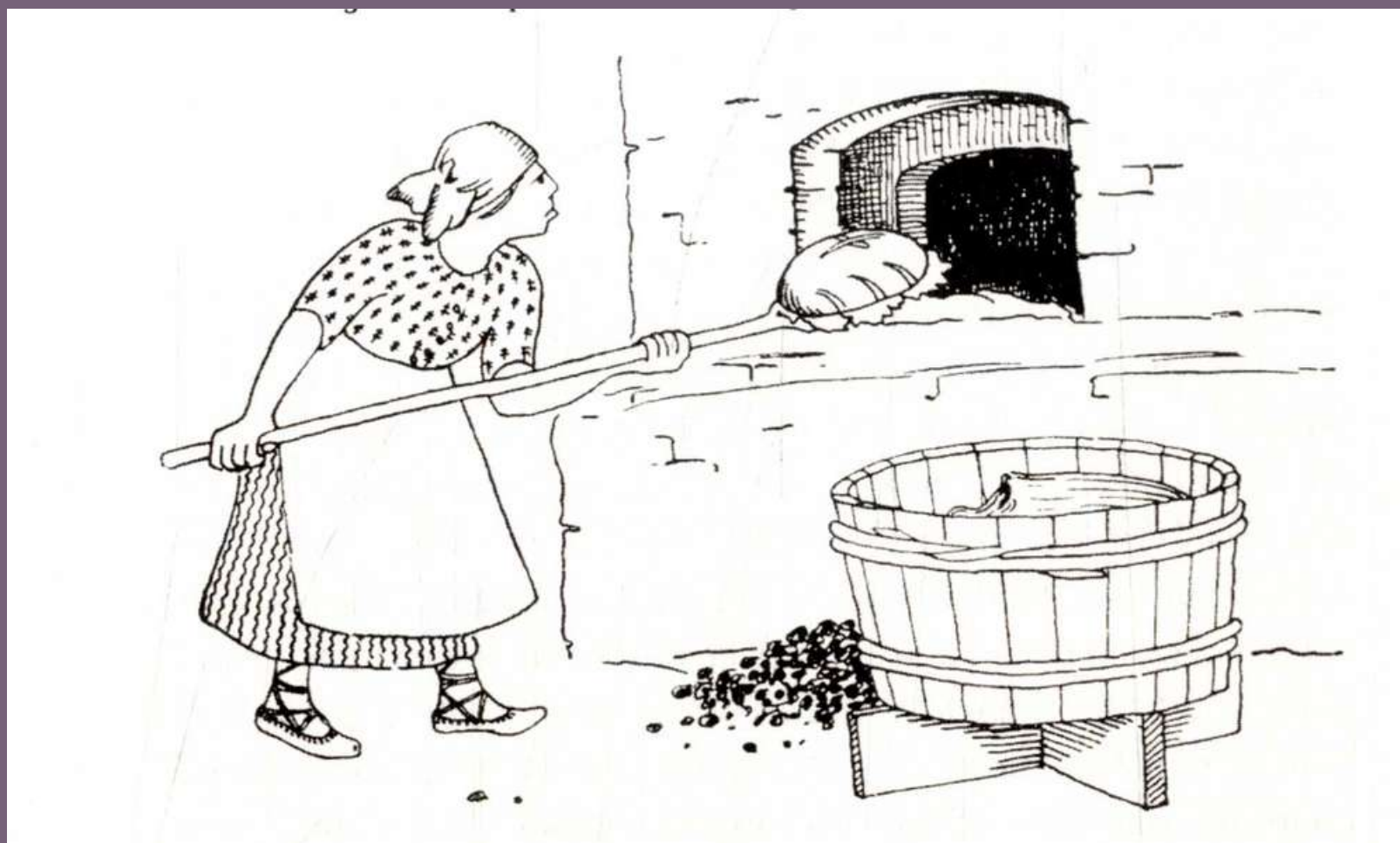
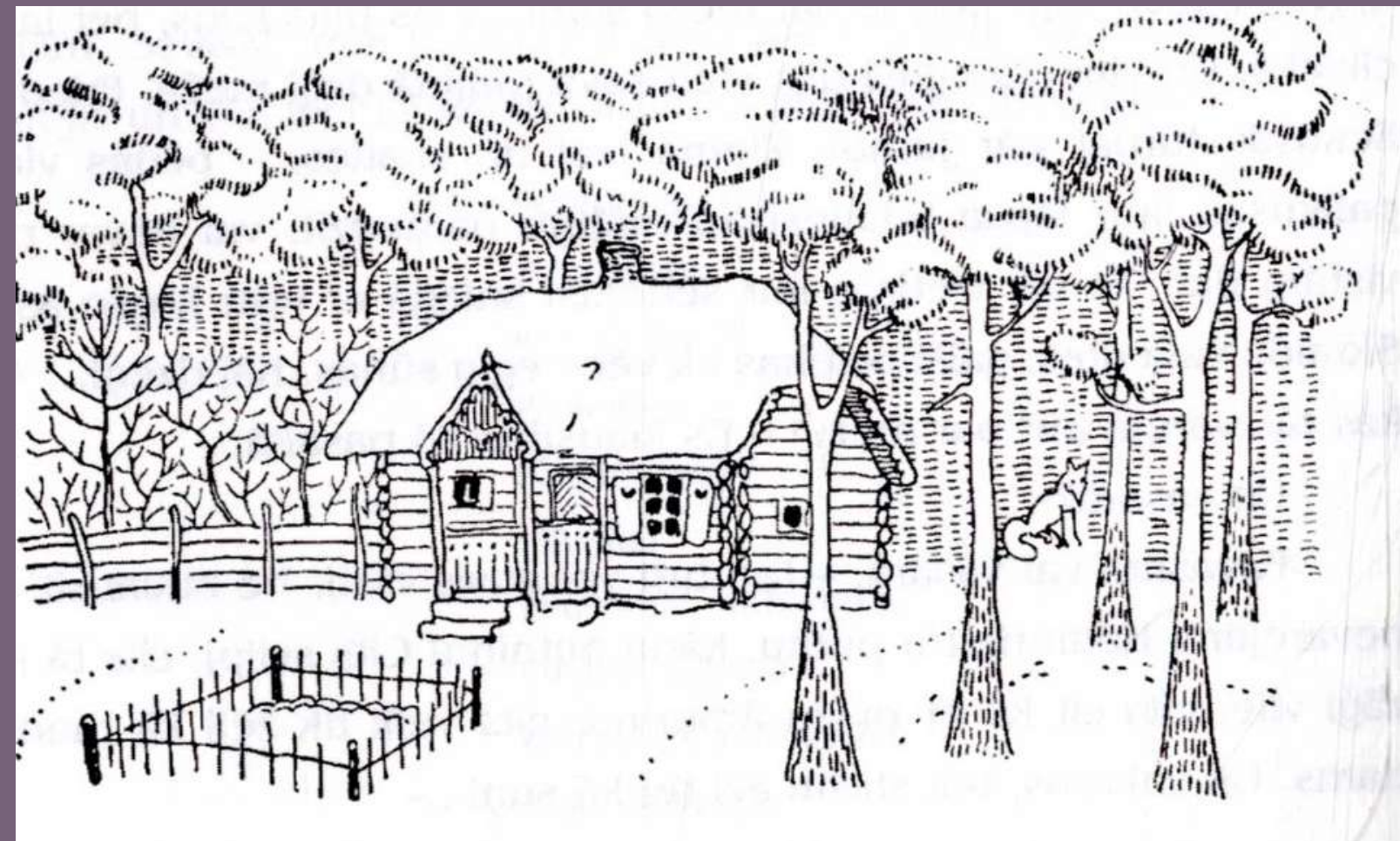
Pašportrets. 1926. g.

Čerekas upe Ziemeļkaukāzā. 1920. g.

Vasaras ainava. 1928. g.

Ilustrācijas no "Baltā grāmata"

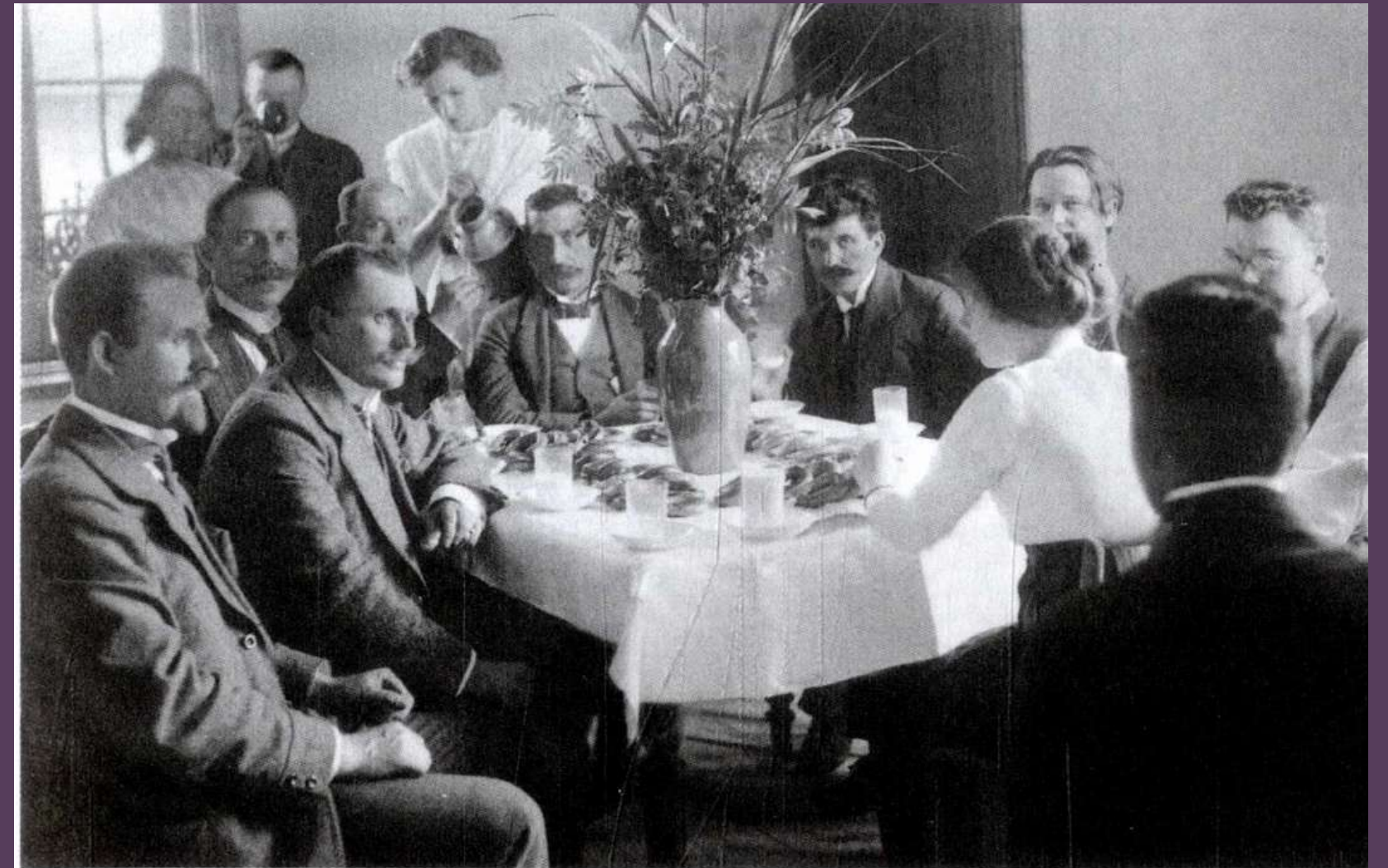
Jaunsudrabiņa foto arhīvs

Jānis Jaunsudrabiņš (1899)

Jānis Jaunsudrabiņš kopā ar draugiem
– Blūma skolas audzēkņiem

*Ciemos pie J. Jaunsudrabiņa Pļaviņās.
Pirmpublicējums. Foto no P. Korsaka arhīva*

Foto no grāmatas "Saule mūžam mana"

Jaunsudrabiņa foto arhīvs

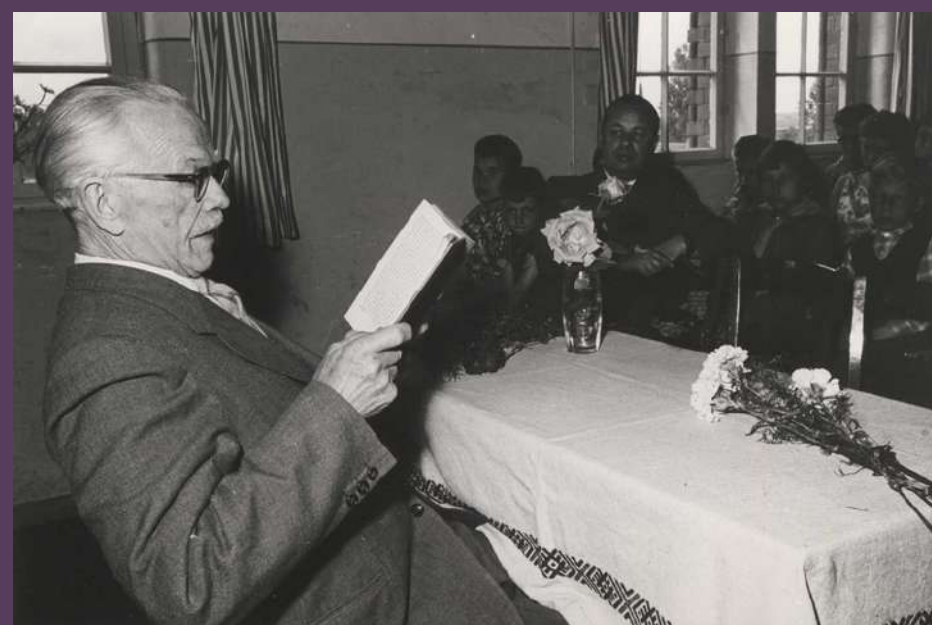
Liendienās 1933. gadā Braģiškos. Stāv Jānis Jaunsudrabiņš, Vilis Šteplers, Edvards Prauliņš, Marija un Valentīna Šaicānes. Priekšplānā Lilija Šteplere, Foto no grāmatas "Saule mūžam mana"

J. Jaunsudrabiņš ar māti

Daudzas mūža stundas vadītas gleznojot.
J. Vintera foto

Jaunsudrabiņš lasa savu darbu fragmentus
Vācijā, ap 1958. gadu.
Fotogrāfs Jānis Vinters

JĀŅA JAUNSU DRABIŅA DAILRADE LATGALES CENTRĀLAJĀ BIBLIOTĒKĀ

01	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Ar makšķeri, 2021	05	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Aija, 2007
02	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Baltā grāmata, 2021	06	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Trimdas raksti, 2007
03	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Zaļā grāmata, 2019	07	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Jaunsaimnieks un velns, 2001
04	Jaunsudrabiņš, Jānis.
Vēja ziedi, 2017	08	Jaunsudrabiņš, Jānis. Kad
zelta vējš pa ziediem iet, 1995

LATGALES CENTRĀLAJĀ BIBLIOTĒKĀ PAR JĀNI JAUNSUDRABIŅU

01

Starp teksta baudu un
dzimumdiferences kaislībām, 2020

02

Smalinskis, Normunds.
100 stāsti par Latviju, 2018

03

Ķuzāne, Lūcija.
Saule mūžam mana, 2017

04

Līduma, Ilze.
Katram savas Mūsmājas, 2017

05

"Baltajai grāmatai-100",
2014

Latgales Centrālā bibliotēka

65426422

info@lcb.lv

www.lcb.lv

www.facebook.com/lcb.lv

www.instagram.com/lcb.lv

